

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансів
і кредиту

Протокол № 1 від 02.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**ПРОЄКТНО-КОШТОРИСНЕ ФІНАНСУВАННЯ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	«Фінанси і кредит»

Статус дисципліни

Мова викладання, навчання та оцінювання

вибіркова

українська

Розробник:

к.е.н., доцент

Інна АЛЕКСЕЄНКО

В.о. завідувача кафедри
фінансів і кредиту

Світлана ЛЕЛЮК

Гарант програми

Ірина ЖУРАВЛЬОВА

Харків
2024

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Проектно-кошторисне фінансування» покликана поглибити знання та набути навичок майбутнього фахівця з фінансів щодо сучасних підходів в управлінні бізнес-процесами. Вимоги сучасності, функціонування відкритої та цифрової економіки, всеохоплюючі процеси поширення технологій та ідей, створюють нові виклики для бізнесу щодо змін форм його ведення. Однією з таких форм є проектне управління, яке базується на системному підході до управління здебільшого обмеженими ресурсами та часом і спрямованого на забезпечення якості та ефективності реалізації бізнес-процесів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Проектно-кошторисне фінансування» є формування вмінь та навичок застосування здобувачами системних знань щодо проектно-кошторисного фінансування в сфері реалізації фінансової діяльності господарюючого суб'єкта в умовах обмеженості ресурсів на засадах планування, організації та контролю.

Завдання навчальної дисципліни «Проектно-кошторисне фінансування» полягає у набутті практичних навичок організації, планування, контролю та регулювання процесів проектно-кошторисного фінансування.

Об'єктом навчальної дисципліни є діяльність господарюючого суб'єкта у фінансовій сфері, що реалізується на засадах проектного управління.

Предметом даної навчальної дисципліни є сукупність методів, засобів та інструментів Проектно-кошторисне фінансування для забезпечення їх якості та ефективності.

Результати навчання та компетентності, які формує освітня компонента визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує освітня
компонента

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР04	ЗК1, ЗК4, СК7
ПР08	СК3, СК8
ПР09	ЗК5, СК3, СК6
ПР12	ЗК5, СК6
ПР15	СК11

де, ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР15. Застосовувати інструментарій ВІ (Business Intelligence) для організації швидкого доступу до різномірних даних з різних джерел, їх оброблення та наочну візуалізацію для підтримки прийняття фінансових рішень.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК11. Здатність забезпечити з використанням інструменту ВІ (Business Intelligence) швидкий доступ до різномірних даних з різних джерел, їх оброблення та наочну візуалізацію для підтримки прийняття фінансових рішень.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи проєктно-кошторисного фінансування

Тема 1. Теоретичні засади проєктно-кошторисного фінансування

Мета, завдання, предмет та об'єкт дисципліни. Основні риси, ознаки, властивості проєктів. Класифікація проєктів та їх характеристика. Функції та процеси проєктного менеджменту. Фази життєвого циклу проєкту. Учасники проєкту, чинники, які визначають їх склад. Специфіка управління проєктами розвитку в сфері публічних фінансів.

Тема 2. Система організації проєктно-кошторисного фінансування. Інформаційні системи управління проєктами у фінансовій сфері

Організація системи управління. Проєктування організаційної структури Проєктно-кошторисне фінансування. Управління проєктами з використанням зовнішньої та внутрішньої організаційної структури

проєкту. Структура та зміст проєктного завдання, учасники його виконання. Управління календарним планом проєкту. Фінансове планування (бюджетування) проєкту. Інформаційні системи управління проєктами у фінансовій сфері. Система автоматизації управління проєктами Microsoft Project.

Змістовий модуль 2. Реалізація проєктної діяльності в фінансовій сфері

Тема 3. Оцінювання ефективності управління проєктами та джерел їх фінансування

Характеристика джерел фінансування проєкту. Формування структури джерел фінансування проєктної діяльності. Обґрунтування методів фінансування проєкту в фінансовій сфері. Методичний інструментарій оцінювання та аналізу показників виконання проєкту. Критерії оцінювання ефективності управління проєктами. Якісний та кількісний підходи до оцінювання ефективності Проєктно-кошторисне фінансування.

Тема 4. Управління вартістю проєктів у фінансовій сфері

Основні принципи управління вартістю проєкту. Оцінка вартості проєкту. Проєктний бюджет. Оптимізація джерел фінансування проєкту. Система контролю дотримання параметрів проєкту. Інструментарій контролю проєктів. Методи контролю вартості проєкту. Контроль виконання календарних планів та бюджетів проєкту.

Тема 5. Управління ризиками проєктів у фінансовій сфері

Сутність та види проєктних ризиків у фінансовій сфері. Причини виникнення та наслідки проєктних ризиків у фінансовій сфері. Фактори, що визначають рівень ризикованості проєкту. Якісний та кількісний аналіз ризиків проєктів. Методи управління щодо мінімізації ризиків реалізації проєктів у фінансовій сфері.

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань за навчальною дисципліною

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Практичне заняття за темою: Проєктування продукту в фінансовій сфері на засадах системного підходу Лабораторна робота №1. Використання CASE-засобів для функціонального моделювання бізнес процесів в сфері управління проєктною діяльністю

Тема 2.	Практичне заняття за темою: Фінансове планування та розробка календарного графіку проєкту. Лабораторна робота №2. Управління проєктами засобами Microsoft Project
Тема 3.	Практичне заняття за темою: Фінансове планування та оцінка ефективності проєктів Лабораторна робота № 3. Бюджетування та визначення вартості проєктів у фінансовій сфері засобами Microsoft Project
Тема 4.	Практичне заняття за темою: Оцінка ефективності управління вартістю проєктів в фінансовій сфері та джерел їх фінансування Лабораторна робота № 4. Планування та виконання робіт за проєктами в фінансовій сфері засобами Microsoft Excel
Тема 5.	Практичне заняття за темою: Кількісна оцінка ризиків управління проєктами

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми	Зміст
Тема 1.	Здійснити проєктування продукту в фінансовій сфері на засадах системного підходу з використання CASE-засобів
Тема 2.	Відтворити мережевий графік реалізації проєкту, визначити критичні роботи та резерв часу на виконання задач проєкту
Тема 3.	Виконати діагностичні та тестові завдання щодо оцінювання ефективності управління проєктами
Тема 4.	Виконати діагностичні та тестові завдання щодо оцінювання вартості проєктів
Тема 5.	Підготувати компетентнісно-орієнтоване завдання, яке містить фінансовий розділ бізнес-плану проєкту

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) та лабораторних занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції.

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як: проблемна лекція (Тема 1), словесні (Тема 2), інструктивна лекція (Теми 3, 4, 5).

Наочні (демонстрація (Теми 1, 2, 3, 4, 5).

Практичні (лабораторні заняття (Теми 1, 2, 3, 4) та практичні заняття (Теми 1, 2, 3, 4, 5)).

Практичні заняття за темами побудовані на використанні кейс-методів, які супроводжуються застосуванням також методів мозкового штурму та модерації.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту).

Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль. Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

робота в групі на лекції – максимально 10 балів;

захист лабораторних робіт – 16 балів;
виконання поточних контрольних робіт – 15 балів;
виконання компетентностно-орієнтованого завдання – 9 бали;
колоквіум – 10 балів.

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів).

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит».
Семестр I
Навчальна дисципліна «Проектно-кошторисне фінансування»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне завдання, 12 балів). Для розширення виробництва необхідно залучити кошти. Існуюча структура капіталу: акціонерний капітал 100 000 звичайних акцій на суму 54 млн. грн., з 18,6 % дивідендним доходом и 22,5% безстрокові облігації на суму 13,9 млн. грн. Додаткові кошти в розмірі 17,25 млн. грн. можна мобілізувати шляхом:

- 1) емісія привілейованих акцій з дивідендним доходом 20,8 % річних. Витрати на додаткову емісію складуть 4,5 % від суми отриманих коштів;
- 2) емісія боргових зобов'язань під 25,5% річних. Витрати на додаткову емісію складуть 5 % від суми отриманих коштів.

Ставка податку на прибуток 18 %. Оберіть найбільш вигідний варіант з точки зору найменшої вартості сукупного капіталу.

Завдання 2 (діагностичне завдання, 13 балів). Підприємству необхідно придбати обладнання. Вартість його у лізингодавця 1850 млн у. о. з рівноправним розподілом платежу протягом шістьох років. Якщо використовувати варіант купівлі цього обладнання на заводі, що виробляє обладнання (1600 млн у. о.), то можна отримати кредит у банк на шість років під 24 % річних. Фізичний знос обладнання станом на кінець шостого року складе 100 %.

Необхідно оцінити переваги лізингу порівняно з фінансуванням купівлі за рахунок кредиту банку, за умови, що ставка дисконтування 19 %.

Завдання 3 (діагностичне завдання, 15 балів). Ви фахівець з інвестиційного аналізу, Вам необхідно ухвалити рішення, щодо купівлі/продажу цінних паперів. Ви налаштовані на придбання акцій компанії Google за ціною 820 доларів, з метою сформувати дохід на курсовій різниці при продажу в кінці дня за ціною 850 доларів. Аналіз волатильності фондового ринку доводить, що за сприятливих умов зростання ціни Ви зможете реалізувати 100, 200, 300 або 400 акцій компанії. Попередній досвід виконання домовленостей із придбання акцій потенційними інвесторами, доводить,

що за умови зростання ціни акцій компанії Google вони готові придбати 100 одиниць акцій з вірогідністю 12 %, 200 одиниць – 30 %, 300 – 32 %; 400 – 26 %.

Існує певна вірогідність того, що ціна на акції впаде і за наявного форвардного контракту Ви зобов'язані продати надлишок акцій за ціною 750 доларів. Обґрунтуйте доцільність придбання певної кількості акцій за наявного ризику. Надайте можливі варіанти оптимістичного та песимістичного розвитку подій.

Критерії оцінювання

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ «Проектно-кошторисне фінансування»

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 3 ситуаційних задач (стереотипного, діагностичного та евристичного завдання), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки здобувача і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Критерії оцінки стереотипного завдання (завдання 1)

Бал	Критерії оцінювання
1-6	Завдання вирішено з помилками, наведено первинні пояснення щодо методичних основ визначення шуканих величин. Розпочаті первинні розрахунки, відсутність або розрахований з помилками результат розв'язання завдання. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
7-11	Завдання вирішено з несуттєвими помилками, наведено пояснення щодо методичних основ визначення шуканих величин. Розпочаті та завершені розрахунки, наявний результат розв'язання завдання. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
12	Завдання виконано вірно всі дії за правильним алгоритмом. Наявні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.

Критерії оцінки діагностичного завдання (завдання 2)

Бал	Критерії оцінювання
1-7	Завдання вирішено з помилками, наведено первинні пояснення щодо методичних основ визначення шуканих величин. Вхідні дані для розв'язання завдання діагностовано неповністю, з допущенням помилок, що надалі вплинуло на невірний результат. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення

	управлінського рішення.
8-12	Завдання вирішено з несуттєвими помилками, чітко представлено алгоритм розв'язання завдання. Вхідну інформація для аналізу діагностовано вірно. Розпочаті та завершені розрахунки, наявний результат розв'язання завдання. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
13	Завдання виконано вірно всі дії за правильним алгоритмом. Наявні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.

Критерії оцінки евристичного завдання (завдання 3)

Бал	Критерії оцінювання
1-7	Здобувач стикається зі значними труднощами при аналізі економічних явищ і процесів, виявляє здатність до викладення думки на елементарному рівні. В завданні допущені математичні помилки або відсутня вірна відповідь. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
8-13	При виконанні завдань здобувач застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою. Припускається наявність незначних арифметичних помилок, але методичний підхід до вирішення завдання є вірним (тобто припущені неточності у розрахунках певних показників), використано типовий алгоритм з частковим поясненням. Відсутні обґрунтовані висновки щодо ухвалення управлінського рішення.
14-15	Завдання виконано з використанням типового алгоритму, з чітким роз'ясненням обраного методу ухвалення ризикового рішення. При виконанні завдань здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, робить аргументовані та обґрунтовані висновки щодо отриманих результатів. При розкритті запитання дотримано логіку, структуру та стиль викладення матеріалу, обґрунтовану позицію автора щодо ухвалення управлінського рішення в умовах невизначеності, наведено основні напрямки її вирішення.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів)

Рекомендована література

Основна

1. Кібік О., Слободянюк О., Примаченко І., Кузнецова Л. Фінансове забезпечення проєкту : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / О. Кібік, О. Слободянюк, І. Примаченко, Л. Кузнецова ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 118 с. – Режим доступу:

<https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8d23b624-8f78-4dee-9272-18ebf58dc405/content>

2. Майорова Т. В. Проектне фінансування : підручник / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», Центральноевроп. акад. навчань та сертифікації (CEASC) ; Т. В. Майорова, О. О. Ляхова та ін.; за ред. Т. В. Майорової. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : КНЕУ, 2017. – 434 с.

3. Полтініна О. П. Управління вартістю підприємства [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. П. Полтініна ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 139 с. – Режим доступу: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20383>

4. Проектний аналіз [Текст] : навч. посіб.; рекомендовано МОН / Л. П. Швець, О. В. Пилипак, Н. І. Доберчак. – Львів : Новий Світ-2000, 2022. – 643 с.

5. Yescombe E. R. Principles of Project Finance. ResearchGate. August 2018. – Access mode: DOI: 10.13140/RG.2.2.14352.56325

Додаткова

6. Aleksieienko I. Modeling business processes of making financial decisions using digital technologies / I. Aleksieienko, S. Leliuk. - Transformational economy: theoretical and practical aspects : Collective monograph. – Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2024. – P. 383-402. – Access mode: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/35238>.

7. Pronoza P. Optimization of business processes in investment using automation technology, financial calculations, and risk assessment methods / P. Pronoza, V. Chernyshov, Ye. Malyshko and other // Transfer of technologies: industry, energy, nanotechnology. – 2023. – Vol. 2. – No. 13 (122). – P. 102-113. – Access mode: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29764>.

8. Vnukova N. Information-analytical support to business processes for making investment decisions / N. Vnukova, I. Aleksieienko, S. Leliuk and other // Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. – 2024. - №3 (129). – P. 23-33. – Access mode: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/33651>.

9. Алексєєнко І. І. Інформаційне забезпечення Проектно-кошторисне фінансування / І. І. Алексєєнко, С. В. Лелюк С. В. // Управління проектами: проектний підхід в сучасному менеджменті: матеріали XI міжнар. науково-практ. конф. фахівців, магістрантів, аспірантів та науковців. – Одеса: ОДАБА, 2020. – С 13-18. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26132>

10. Алексєєнко І. І. Управління проектами та вартістю підприємства в умовах цифровізації: аналіз бізнес-процесів і візуалізація фінансових даних / І. І. Алексєєнко, С. В. Лелюк, О. П. Полтініна // Цифрова економіка як фактор економічного зростання держави : колект.

монографія. – Херсон : Гельветика, 2021. – С. 80-98. – Режим доступу: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27824>.

Інформаційні ресурси:

11. Casual: Visual and Simple Online Project Management Tool [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу: <https://casual.pm/>

12. Створення проекту в класичній програмі Project [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://surl.li/nbjusm>.